

ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ВОДНИМ ГОСПОДАРСТВОМ ІЗРАЇЛЮ

Олейніченко К.О.,
здобувач вищої освіти
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Миколаївський національний аграрний університет

Вода є основою життя на Землі, а чиста вода це основа здоров'я людини. Щодня ми використовуємо її для пиття, приготування їжі, миття, охолодження, нагрівання тощо. Для людини споживання води, як фізична активність і чисте повітря життєво необхідні, адже це важливі складові для підтримки здоров'я. Більшість жителів нашої країни думають, що брак води – це проблема далеких бідних країн, але це не так. Проблема ефективного використання водних ресурсів актуальна, наприклад, і для економічно розвиненого Ізраїлю.

Заслуговує на особливу увагу досвід ефективного управління водним господарством Ізраїлю. Країна, собівартість виробництва прісної води в якій становить 0,75 дол/м³, постійно займається розробкою інноваційних підходів до покращення використання водних ресурсів. В сільськогосподарському виробництві використовується більше 75% регенерованої води, водні запаси поповнюються за рахунок опрісненої на основі осмосу води, фермери в країні мають квоти на використання міських стічних вод.

В країні низький рівень опадів, основна їх кількість випадає з грудня по лютий. Особливістю сільського господарства Ізраїлю є хронічний дефіцит води, нерівномірно розподілена по території кількість опадів, часті посухи. Це країна зі спекотним кліматом, велику частину території якої займають пустелі. Тому, Ізраїль докладає чималих зусиль для вдосконалення управління водним господарством, впровадженням інноваційних технологій раціонального використання наявних водних ресурсів країни.

Варто зазначити, що в Ізраїлі ще в давні часи намагалися розв'язати проблему водозабезпечення. Для цього використовували постачання води за допомогою акведуку. Його довжина становила близько 21 кілометра, а висота знижувалася приблизно на 1 метр, на кожен кілометр довжини. Спочатку вода подавалася просто по відкритому каналу. Але близько 500 років тому, в Оттоманський період, щоб захищати воду від забруднень, в канал були встановлені теракотові труби. Оскільки акведук був основним джерелом води в столиці, міська влада постійно докладала зусилля для того, щоб зберігати акведук у робочому стані протягом 2000 років. Тому акведук зберігся аж до установки сучасних систем водопостачання, які почали подавати питну воду в Єрусалим близько ста років тому [1].

Ще одним джерелом отримання питної води є опріснення морської солоної. Найбільша у світі опріснювальна установка Sorek, працює методом зворотного осмосу. Завдяки опрісненню, Ізраїль отримує 55% всієї побутової води, і це допомагає вирішити проблему нестачі водних ресурсів. Ізраїль, не зважаючи на несприятливі природні умови, за рахунок реалізації державної політики, об'єднавши досягнення науки та техніки, зумів перебороти дефіцит водних ресурсів в країні.

Через брак водних ресурсів здійснюються постійні зусилля по підвищенню ефективності зрошення і скорочення використання води. У числі водозберігаючих технологій в Ізраїлі варто відмітити: крапельне зрошення, особлива фільтрація, прогресивні методики виявлення витоків води з мереж, системи збору та обробки дощової води, а також вимірювання витрат води, політика ціноутворення на воду та повторне використання термальних вод.

Міністерство сільського господарства Ізраїлю здійснює контроль за сільськогосподарським сектором країни. Ферми мають квоти на виробництво та квоти на воду для кожного врожаю, що сприяє процесу визначеного ціноутворення. Якщо для виробничих потреб фермер використав питної води менше 60% від встановленої норми, він сплачує 0,20 дол/м³, 60-80% сплачує 0,25 дол/м³ і від 80 до 100% – 0,3 дол/м³. Диференційовані ціни заохочують фермерів до економії води. Держава субсидіює фермерам до 40 % від вартості покупки і впровадження нових технологій. Програмне забезпечення, системи зрошення, інноваційна збиральна техніка – все це обходиться ізраїльським фермерам дешевше завдяки державним субсидіям. За рахунок такого підходу, а також тісної співпраці державного, приватного і наукового

секторів в аграрній сфері економіки, Ізраїлю вдається зберігати високі темпи впровадження інноваційних технологій.

Свого часу Бенджамін Франклін сказав: «Ми пізнаємо цінність води лише коли колодязь пересихає». Наразі, проблема раціонального управління водними ресурсами в Україні не є пріоритетною для органів влади. Але, якість води, яку ми споживаємо, не завжди відповідає санітарним вимогам. Вирішення цієї проблеми потребує розв'язання багатьох взаємопов'язаних завдань. Експерти вважають, що для покращення стану водних ресурсів необхідно забезпечити навколо водних об'єктів оптимальне поєднання лісових насаджень та лук, здійснити комплекс заходів з припинення скидання до них неочищених стічних вод, ренатуралізації осушених заплав, рекультивації порушених земель. Необхідно провести моніторинг стану гідротехнічних споруд на річках, укріплення берегів, з метою недопущення обміління та замулення річок. Крім того, варто посилити державний нагляд і контроль за стічними скидами підприємств і дотриманням режиму господарювання у водоохоронних зонах річок і дренажних каналів, згідно зі ст. 218 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного добробуту населення». Адже, сьогодні власники підприємств фактично безкарно зливають відходи у водойми.

Досвід Ізраїлю – гарний приклад того, що інновації народжуються не від надлишку ресурсів, а від їх нестачі. Життя в обмежених природних умовах змусило жителів країни дуже високо цінувати воду та побудувати ефективну систему управління цим ресурсом. Справжнім багатством нації є її народ, його здоров'я. За споживання неякісної води ми заплатимо своїм здоров'ям. Для України вода може стати рушійною силою розвитку, адже цей ресурс є незамінним для сільського господарства, промисловості, сфери надання послуг і всього народногосподарського комплексу країни. Вода – не просто необхідна для життя, вона і є життя!

Бібліографічний список:

1. Секрети стародавнього акведука Єрусалиму. URL: <https://mfa.gov.il/MFARUS/IsraelExperience/Archeology/Pages/Ancient-Jerusalem-aqueduct-exposed.aspx> (дата звернення 11.03.2020р.)
2. Зберегти воду: українські водойми потерпають від забруднення. URL: <https://www.unian.ua/ecology/naturalresources/1455473-zberegiti-vodu-ukrajinski-vodoymi-poterpayut-vid-zabrudnennya.html> (дата звернення 9.03.2020р.)

Науковий керівник – Біліченко О.С., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук